

2308000106051002
EXAMINATION OCTOBER 2024 (ATKT EXAM)
BACHELOR OF COMMERCE (SIXTH SEMESTER)
ADVANCED ACCOUNTING AND AUDITING PAPER - VIII

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
 - a. Name of the Examination: **BACHELOR OF COMMERCE (SIXTH SEMESTER)**
 - b. Name of the Subject: **ADVANCED ACCOUNTING AND AUDITING PAPER - VIII**
 - c. Subject Code No: **2308000106051002**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English Version

[Max. Marks:50]

Q.1 Select proper alternative and give correct answer.

15

1. Which of the following statement is not correct?
 - A) The objective of budgetary control is to use the budget as control on all business activities.
 - B) Budgetary control means the control of top management on preparing budget.
 - C) The responsibility of administrative officers is fixed under budgetary control.
 - D) In budgetary control, the pre-determined estimates are compared with figures of actual performance.
2. Which of the following statement is correct?
 - A) The task of preparing budget is that of accountant only.
 - B) In the budget quantitative as well as monetary figures are given for the next period
 - C) Only quantitative figures are given in the budget.
 - D) Budget is prepared for previous year.
3. Which of the following is not an objective of budgeting?
 - A) It requires approval for routine spending.
 - B) It establishes prices for internal services.
 - C) Budgeting forces advance planning.
 - D) It communicates management's policies to sub-ordinates.

Q.3 Prepare cash budget from information given below for April 2024 to June 2024 of Surat Ltd.

13

1. On 1-1-2024 cash balance is Rs. 1,30,000.
- 2.

Month	Sales (Rs)	Production overheads (Rs)	Other overheads (Rs)
January	6,00,000	1,50,000	1,80,000
February	9,00,000	1,80,000	2,10,000
March	12,00,000	2,10,000	2,40,000
April	15,00,000	1,80,000	2,10,000
May	21,00,000	2,40,000	2,70,000
June	24,00,000	2,70,000	3,00,000
July	27,00,000	3,00,000	3,60,000

3. Requirement of materials purchases are 30% of sales.
4. For anticipating sales of each month, necessary purchases are made by cash in the preceding month
5. Cash sales are 20% of total sales.
6. 50% amount of credit sales is received in the next month of sales, 30% amount in the second month and remaining amount in the third month after sales.
7. Lag of payment of expenses: Production expenses – 1/4 month, other overheads expenses - 1/2 month.
8. A new machinery worth Rs.6,00,000 will be purchased in the month of April, the payment of which will be made in four equal monthly instalments from the delivery date.
9. The payment of dividend Rs. 1,50,000 for 2023-24 will be made in the month of June.

OR

Information of Dharampur Ltd. is as below:

13

1. Production 15,000 units at 100% production capacity.
2. Information regarding various capacity:

Particulars	40% (Rs.)	60% (Rs.)
Direct materials	2,40,000	3,60,000
Direct wages	1,80,000	2,70,000
Direct expenses	90,000	1,35,000
Factory overheads	4,80,000	5,40,000
Office expenses	3,00,000	3,00,000
Sales expenses	1,20,000	1,62,000

3. Variable expenses will be reduced 5% after 60% production capacity. Prepare: flexible budget at 50%, 80% and 100% production capacity.

Q.4 A) Information of Chikhli ltd. is as below:

8

Year	Total Sales	Profit
2023	2,25,000	22,500
2024	2,70,000	31,500

Calculate: (1) Profit Volume Ratio (2) Fixed expenses (3) Breakeven point (4) Necessary sales to earn profit of Rs. 72,500

OR

A) Information of Vapi Ltd. is as below:

Sales (Rs. 25 per unit)	15,000 units
Profit Volume Ratio	40%
Margin of Safety	48%

8

Calculate: (1) Fixed Expenses (2) Profit (3) Amount of Margin of Safety to earn profit of Rs. 60,000 in addition to present profit (4) New Break Even Point in Rs. If Variable expense decrease by 20%.

B) Write short notes (Any two)

6

- (1) Benefits of budgetary control
- (2) Assumptions and limitations of cost volume profit analysis
- (3) Significance of cost of capital
- (4) Benefits of responsibility accounting method.

Gujarati Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી સાચો જવાબ આપો.

15

૧. નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચું નથી?

- અ) બજેટ દ્વારા અંકુશએ ધંધાની પ્રવૃત્તિઓના અંકુશ માટેના સાધન તરીકે ઉપયોગ કરવો
- બ) બજેટ દ્વારા અંકુશ એટલે બજેટ તૈયાર કરવા પર ઉચ્ચ સંચાલકોનો અંકુશ
- ક) બજેટ દ્વારા અંકુશમાં વહીવટી અધિકારીઓની જવાબદારી નક્કી કરવામાં આવે છે.
- ડ) બજેટ દ્વારા અંકુશમાં અગાઉથી નક્કી કરેલા અંદાજો સાથે ખરેખર કામગીરીના આંકડાઓની સરખામણી કરવામાં આવે છે.

૨. નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચું છે?

- અ) બજેટ તૈયાર કરવાનું કામ ફક્ત એકાઉન્ટન્ટનું છે.
- બ) બજેટમાં આગામી મુદત માટે જથ્થાકીય અને રૂપિયામાં અંદાજો મુકવામાં આવે છે.
- ક) બજેટમાં ફક્ત જથ્થાકીય અંદાજો મુકવામાં આવે છે.
- ડ) બજેટ પાછલા વર્ષ માટે બનાવવામાં આવે છે.

૩. નીચેના પૈકી કયું વિધાન બજેટીંગનો હેતુ દર્શાવતું નથી?

- અ) નિત્યક્રમમાં થતા ખર્ચા માટે મંજૂરી જરૂરી છે.
- બ) બજેટીંગનો હેતુ આંતરિક સેવા માટે કિંમત નક્કી કરવાનો છે.
- ક) બજેટીંગ માં અગાઉથી કામગીરીનું આયોજન કરવામાં આવે છે
- ડ) બજેટીંગ સંચાલકોની નીતિઓની કર્મચારીઓને માહિતી આપે છે.

૪. બજેટરી અંકુશની મર્યાદાઓના સંદર્ભમાં નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચું નથી?

- અ) બજેટ દ્વારા અંકુશની પધ્ધતિ ખર્ચાળ છે.
- બ) બજેટરી અંકુશની સફળતાનો આધાર અંદાજોની ચોકસાઈ પર છે.
- ક) બજેટરી અંકુશની સફળતાનો આધાર સહકાર પર છે
- ડ) બજેટરી અંકુશની પધ્ધતિ પરિવર્તનશીલ છે.

૫. બજેટરી અંકુશના ફાયદાના સંદર્ભમાં નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચું છે?
 અ) જુદા જુદા ખાતાઓના બજેટનું સંકલન કરીને એક સર્વોત્તમ બજેટ તૈયાર કરવું.
 બ) ગણતરી પૂર્વક કામ કરવાની વૃત્તિનો વિકાસ
 ક) ઉચ્ચ સંચાલકોનો બોજ ઘટે છે
 ડ) ઉપરોક્ત બધા જ

૬. નીચેના પૈકી કયા બજેટનો સમાવેશ સમયને અનુલક્ષીને અંદાજપત્રમાં થતો નથી?
 અ) ટૂંકા ગાળાનું અંદાજપત્ર
 બ) લાંબા ગાળાનું અંદાજપત્ર
 ક) પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર
 ડ) ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ પણ નહિ

૭. નીચેના પૈકી કઈ બાબતનો સમાવેશ ઉત્પાદન અંદાજપત્રના વર્ગીકરણમાં થાય છે?
 અ) પ્રત્યક્ષ માલસામાન અંદાજપત્ર
 બ) પ્રત્યક્ષ મજૂરી અંદાજપત્ર
 ક) કારખાના પરોક્ષ ખર્ચનું અંદાજપત્ર
 ડ) ઉપરોક્ત બધાજ

૮. જવાબદારી કેન્દ્રોના પ્રકારમાં કઈ બાબતનો સમાવેશ થાય છે?
 અ) આવકલક્ષી કેન્દ્ર
 બ) ખર્ચલક્ષી કેન્દ્ર
 ક) રોકાણલક્ષી કેન્દ્ર
 ડ) ઉપરોક્ત બધા જ

૯. રોકડ અંદાજપત્ર બનાવવાની સુધારેલ આવક પધ્ધતિ માટે નીચેની બાબત પ્રસ્તુત છે.
 અ) તેમાં અંદાજિત પાકું સરવૈયું બનાવવું ફરજિયાત છે
 બ) તેમાં રોકડ અને નફાને અસર નહિ કરતી બાબતોના હવાલા કરવા પડે છે
 ક) તેમાં કાર્યશીલ મૂડી તફાવત ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે
 ડ) કાયમી મિલકત ખરીદીને જાવક તરીકે બતાવવી પડે છે

૧૦. જાન્યુઆરી અને ફેબ્રુઆરીના પરોક્ષ ખર્ચા અનુક્રમે રૂ. ૧,૨૦,૦૦૦ અને રૂ. ૧,૮૨,૦૦૦ છે, સમય ગાળો ૧/૪ માસ છે, ફેબ્રુઆરી માસમાં કુલ રકમની ચુકવણી કેટલી?
 અ) રૂ. ૧,૩૮,૦૦૦
 બ) રૂ. ૧,૭૪,૦૦૦
 ક) રૂ. ૭૮,૦૦૦
 ડ) રૂ. ૨,૪૬,૦૦૦

૧૧. એક કંપનીમાં ૫૦% ઉત્પાદન શક્તિએ ૧૫,૦૦૦ એકમોનું ઉત્પાદન થાય છે ૬૦% ઉત્પાદન શક્તિએ ઘસારો એકમદીઠ રૂ. ૧૦ છે, જ્યારે ૮૦% ઉત્પાદન શક્તિએ ઘસારો એકમદીઠ રૂ. ૭.૫ છે, તો ઘસારો કયા પ્રકારનો ખર્ચ છે
 અ) અર્ધ ચલિત
 બ) ચલિત
 ક) સ્થિર
 ડ) પ્રત્યક્ષ

૧૨. એક કંપનીની માહિતી નીચે મુજબ છે

ઉત્પાદન શક્તિ	૬૦%	૮૦%
કારખાના ખર્ચ રૂ.	૪,૨૨,૪૦૦	૫,૨૮,૦૦૦

- જો ૧૦૦% ઉત્પાદન શક્તિએ ઉત્પાદન કરવામાં આવે તો કુલ કારખાના ખર્ચ કેટલો થાય?
 અ) રૂ. ૮,૪૪,૮૦૦
 બ) રૂ. ૭,૩૮,૨૦૦
 ક) રૂ. ૬,૩૩,૬૦૦
 ડ) રૂ. ૮,૫૦,૪૦૦

૧૩. એપ્રિલ અને મે ના વેચાણ ખર્ચા અનુક્રમે રૂ. ૧,૨૦,૦૦૦ અને રૂ. ૧,૩૫,૦૦૦ છે, સમય ગાળો ૩/૪ માસ છે, મે માસમાં કુલ રકમની ચુકવણી કેટલી?
 અ) રૂ. ૧,૩૧,૨૫૦
 બ) રૂ. ૧,૨૭,૫૦૦

ક) રૂ. ૧,૨૩,૭૫૦

ડ) રૂ. ૧,૧૭,૦૦૦

૧૪. જો નફા જથ્થા ગુણોત્તર ૪૦%, સલામતી ગાળો ૩૦% તથા વેચાણ રૂ. ૩,૬૦,૦૦૦ હોય તો સ્થિર ખર્ચા કેટલા રૂપિયા હશે?

અ) રૂ. ૭૫,૬૦૦

બ) રૂ. ૧,૦૮,૦૦૦

ક) રૂ. ૧,૦૦,૮૦૦

ડ) રૂ. ૧,૪૪,૦૦૦

૧૫. જો સ્થિર ખર્ચ રૂ. ૩,૨૪,૦૦૦ હોય, નફા જથ્થા ગુણોત્તર ૪૦% હોય તથા એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. ૭૫ હોય તો રૂ. ૨,૧૬,૦૦૦ નફો મેળવવા જરૂરી વેચાણ એકમો કેટલા?

અ) ૩,૬૦૦

બ) ૧૩,૫૦૦

ક) ૧૮,૦૦૦

ડ) ૧૩,૫૦,૦૦૦

Q.2 (ગમે તે ચાર)

8

1. વેચાણના ૭૫% ચિલત ખર્ચા છે, સમતૂટ બિંદુ વેચાણ ક્ષમતાના ૪૦% છે અને સ્થિર ખર્ચ રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦ છે. વેચાણ અને સમતૂટ બિંદુએ વેચાણ શોધો.

2. ગોપી લિ. નીચેની માહિતી રજૂ કરે છે.
સ્થિર ખર્ચ રૂ. ૧૨,૦૦,૦૦૦, ચલિત ખર્ચા એકમદીઠ રૂ. ૩૦, વેચાણ કિંમત એકમદીઠ રૂ. ૪૦. શોધો: (૧) સમતૂટ બિંદુ એકમમાં (૨) સમતૂટ બિંદુ ૧,૦૦,૦૦૦ એકમો સુધી નીચે લાવવા એકમદીઠ વેચાણ કિંમત.

3. રાધા લિ. નો સલામતી ગાળો ૩૦% અને નફા જથ્થા ગુણોત્તર ૪૦% છે. જો વેચાણ રૂ. ૧૫,૦૦,૦૦૦ હોય તો (૧) ચોખ્ખો નફો અને (૨) સમતૂટ બિંદુએ વેચાણ શોધો.

4. સીતા લિ. નીચેની માહિતી પૂરી પાડે છે.

ઉત્પાદન ક્ષમતા	૬૦%	૮૦%
ઉત્પાદન એકમો	૧૦,૫૦૦	૧૩,૫૦૦
કારખાના ખર્ચ રૂ.	૮૫,૦૦૦	૧,૦૦,૦૦૦

૭૫% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ ચલિત અને સ્થિર કારખાના ખર્ચ શોધો.

5. નીચેની માહિતી પરથી ડીસેમ્બર માસના રોકડ બજેટ માટે મળેલ કુલ રકમ શોધો.

માસ	સપ્ટેમ્બર	ઓક્ટોબર	નવેમ્બર	ડીસેમ્બર
કુલ વેચાણ રૂ.	૮,૦૦,૦૦૦	૮,૦૦,૦૦૦	૧૧,૦૦,૦૦૦	૧૨,૦૦,૦૦૦

6. કાર્ય અનુસાર અંદાજપત્ર નું વર્ગીકરણ લખો,

7. મૂડી પડતરના વિવિધ ખ્યાલો જણાવો.

8. બજેટરી અંકુશની મર્યાદાઓ લખો.

Q.3 સુરત લિ.ની નીચેની માહિતી પરથી એપ્રિલ ૨૦૨૪ થી જુન ૨૦૨૪ સુધીનું રોકડ બજેટ તૈયાર કરો.

13

1. તા. ૧-૪-૨૦૨૪ ના રોજ રોકડ સિલક રૂ. ૧,૩૦,૦૦૦ છે.

2.

માસ	વેચાણ રૂ.	ઉત્પાદન પરીક્ષ ખર્ચ રૂ.	અન્ય પરીક્ષ ખર્ચા રૂ.
જાન્યુઆરી	૬,૦૦,૦૦૦	૧,૫૦,૦૦૦	૧,૮૦,૦૦૦

ફેબ્રુઆરી	૯,૦૦,૦૦૦	૧,૮૦,૦૦૦	૨,૧૦,૦૦૦
માર્ચ	૧૨,૦૦,૦૦૦	૨,૧૦,૦૦૦	૨,૪૦,૦૦૦
એપ્રિલ	૧૫,૦૦,૦૦૦	૧,૮૦,૦૦૦	૨,૧૦,૦૦૦
મે	૨૧,૦૦,૦૦૦	૨,૪૦,૦૦૦	૨,૭૦,૦૦૦
જૂન	૨૪,૦૦,૦૦૦	૨,૭૦,૦૦૦	૩,૦૦,૦૦૦
જુલાઈ	૨૭,૦૦,૦૦૦	૩,૦૦,૦૦૦	૩,૬૦,૦૦૦

- વેચાણ કિંમત ના ૩૦% વેબે માલસામાન ખરીદીની જરૂરીયાત રહે છે.
- દરેક મહિનાના અંદાજિત વેચાણ અંગે માલસામાન ખરીદી અગાઉના માસમાં રોકડેથી કરવામાં આવે છે.
- કુલ વેચાણના ૨૦% રોકડ વેચાણ છે.
- ઉધાર વેચાણના ૫૦% નાણા વેચાણ પછીના માસમાં, ૩૦% નાણા વેચાણ પછીના બીજા માસમાં અને બાકીના નાણા વેચાણ પછીના ત્રીજા મહીને મળે છે.
- ઉત્પાદન ખર્ચ ચૂકવવાનો સમય ગાળો ૧/૪ માસ અને અન્ય પરોક્ષ ખર્ચ ચૂકવવાનો સમય ગાળો ૧/૨ માસ છે.
- એપ્રિલ ૨૦૨૪માં એક નવું મંત્ર રૂ. ૬,૦૦,૦૦૦ માં ખરીદવામાં આવશે જેની ચૂકવણી ડિલિવરી તારીખથી ૪ સરખા માસિક હપ્તામાં કરવાની છે.
- ૨૦૨૩-૨૪ના વર્ષનું ડિવિડન્ડ રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦ જુનમાં ચૂકવવાનું છે.

અથવા

ધરમપુર લિ.ની માહિતી નીચે મુજબ છે.

- ૧૦૦% ઉત્પાદન શક્તિએ ઉત્પાદનના એકમો ૧૫,૦૦૦ છે.
- જુદી-જુદી ઉત્પાદન સપાટીની માહિતી

વિગત	૪૦% (રૂ.)	૬૦% (રૂ.)
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	૨,૪૦,૦૦૦	૩,૬૦,૦૦૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૧,૮૦,૦૦૦	૨,૭૦,૦૦૦
પ્રત્યક્ષ ખર્ચ	૯૦,૦૦૦	૧,૩૫,૦૦૦
કારખાના ખર્ચ	૪,૮૦,૦૦૦	૫,૪૦,૦૦૦
ઓફિસ ખર્ચ	૩,૦૦,૦૦૦	૩,૦૦,૦૦૦
વેચાણ ખર્ચ	૧,૨૦,૦૦૦	૧,૬૨,૦૦૦

- ૬૦% ઉત્પાદન શક્તિ પછી ચલિત ખર્ચ માં ૫% ઘટાડો થશે. તૈયાર કરો: ૫૦%, ૮૦% અને ૧૦૦% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ પરિવર્તનશીલ બજેટ.

Q.4 (અ) ચિખલી લિ. ની માહિતી નીચે મુજબ છે.

8

વર્ષ	કુલ વેચાણ રૂ.	નફો રૂ.
૨૦૨૩	૨,૨૫,૦૦૦	૨૨,૫૦૦
૨૦૨૪	૨,૭૦,૦૦૦	૩૧,૫૦૦

ગણતરી કરો: (૧) નફા જથ્થા ગુણોત્તર (૨) સ્થિર ખર્ચ (૩) સમતૂટ બિંદુ (૪) રૂ.૭૨,૫૦૦ નફો કમાવવા જરૂરી વેચાણ

અથવા

(અ) વાપી લિ. ની માહિતી નીચે મુજબ છે.

વેચાણ (એકમ દીઠ રૂ. ૨૫ લેખે)

૧૫,૦૦૦ એકમો

નફા જથ્થા ગુણોત્તર

૪૦%

સલામતી ગાળો

૪૮%

ગણતરી કરો: (૧) સ્થિર ખર્ચાં (૨) નફો (૩) જો હાલના નફા કરતાં રૂ. ૬૦,૦૦૦ વધારે નફો કમાવવો હોય તો સલામાતીના ગાળાની રકમ (૪) ચલિત ખર્ચાંમાં ૨૫% ઘટાડો થાય તો નવું સમટબિંદુ રૂપિયામાં.

8

(બ) ટુંકનોંધ લખો (ગમે તે બે)

(૧) બજેટરી અંકુશના ફાયદા

(૨) સમતૂટ વિશ્લેષણના અનુમાનો અને મર્યાદા

(૩) મૂડી પડતરનું મહત્વ

(૪) જવાબદારીલક્ષી હિસાબી પદ્ધતિના ફાયદા

6

*****END*****